Ч. 202 (14.451). Львів, середа 9. вересня 1936. Pacztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Сталін умирає?

Париський „Матен“ пише, що Сталін тяжко **недужий і в кожній хвилині може прийти до катастрофи.**

Сталін нездужає вже від двох літ на дихавицю (ангіна пекторіс). Ця недуга поступає так скоро вперед, що **смерть неминуча.**

Під цю пору перебуває Сталін в околицях Ґаґри в Грузії. Його береже сильна ескорта з найвірніших чекістів. Місце перебування Сталіна **держать у найбільшій тайні. Про недугу Сталіна знає також тільки комуністична верхівка. Комуністи побоюються, що катастрофальний стан здоровля Сталіна підсилив би акцію опозиції, яка намагалася би на випадок смерти Сталіна сягнути по владу.**

Кремль є тепер недоступною твердинею. Політ. бюра береже окремий відділ Ґ.П.У.

Наслідником Сталіна має бути Ворошилов.

Просять пощади.

В САН СЕБАСТІЯН ГОЛОД.

ЕНДАЙ, 8. 9. ПАТ. Ситуація в Сан Себастіян є незвичайно поважна. Дається відчувати недостачу харчів. Арештують багато підозрілих осіб. Повстанці заняли села, що лежать між Іруном і Сан Себастіяном. Добуття Сан Себастіяну буде багато лекше, як Іруну.

В Ендай кружляють поголоски, що оборонці Сан Себастіяну вислали до націон. військ свого роду ультімат. Оборонці обіцюють, що не знищать міста та пошанують заручників, якщо повстанці згодяться по здобутті міста дати всім оборонцям Сан Себастіяну амнестію, зокрема баскійським націоналістам.

НА ВСІХ ФРОНТАХ.

ЕНДАЙ, 8. 9. ПАТ. У форті Ґваделюпі бориться ще 100 міліціонерів. Севільська радіостація комунікує, що національні війська розбили під Талявера сильний відділ червоних військ. Цей відділ стратив 422 убитих, 150 полонених. Націоніальні війська добули 10 гармат, два панцирні авта і багато муніції. На північ від Толедо відділи ґен. Вареля розбили червону колюмну та добули чотири скоростріли й муніцію. Червоні стратили 120 убитих.

РАВАТ, 8. 9. ПАТ. Повстанча радіостація повідомляє про завзяті бої в округах Теруель, Овієдо й Гуеска. Всюди розбили червоних міліціонерів. Відділи полк. Яґуа навязали контакт із відділами з Авіля. Оба відділи пішли в напрямі Толедо.

Мадрид перед ґазовим наступом.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Райтер подає, що 35 англійських громадян виїхало на припоручення британської амбасади з Мадриду. **В Мадриді приготовлються всі запопадливо до протилетунської оборони.**

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. У звязку з поголосками про здогадний наступ націон. літаків при помочі газових бомб на Мадрид — льондонські урядові кола виясняють, що уряд Великої Британії не має ніяких доказів на те, що котранебудь із воюючих сторін уживає трійливих газів.

Амбасадор Вел. Британії в Мадриді, який перебуває під цю пору в Ендай, має порозумітися на припоручення свого уряду з дипльоматичними представниками інших держав щодо спільної інтервенції у справі уживання газів в еспанській війні.

ПОМІЧ АНГЛІЙСЬКИХ СОЦІЯЛІСТІВ.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. З Льондону вислали для „Робітничого Комітету Здоровля“ в Барсельоні 3 паки ліків і хирурґічних інструментів. Пересилку вислала „Індепендент Лейбур Парті“, яка має замір помагати таким чином щотижня еспанським червоним військам.

Червоний міністер не тратить надії.

МАДРИД, 8. 9. ПАТ. Премієр Лярго Кавальєро відвідав фронт Толеда. Після повороту до столиці премієр заявив, що дивиться дуже оптимістично на перемогу червоних військ на тім фронті.

ХАРЧІ ДЛЯ МАДРИДУ.

МАДРИД, 8. 9. ПАТ. З провінції Мурзія надійшли транспорти з харчами. Два вантажні авта вислали до колюмни Манґада. Післали теж туди дуже багато худоби.

Червоний міністер війни проголосив комунікат, у якім подає, що червоні війська перемагають на всіх фронтах.

ВТІКЛИ З МАЙОРКИ.

ВАЛЕНЦІЯ, 8. 9. ПАТ. **Кораблем „Марнегро“ приїхало тут з Майорки 4 тисячі міліціонерів, „евакуованих“ на жадання начальної команди.** Їх скермовують на ріжні фронти.

ЗНОВУ ДИМІСІЯ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 8. 9. ПАТ. Еспанський амбасадор у **Бразилії Вінсент Салее** подався до димісії.

Ґен. Ридз-Сьмігли в Італії.

ВАРШАВА, 8. 9. ПАТ. Ґенеральний інспектор армії ґен. Ридз-Сьмігли відбуває поворотну дорогу з Франції **через Венецію, де задержиться кілька днів.** Його побут у Венеції має приватний характер.

РИМ, 8. 9. ПАТ. Італійські кола інформують, **що державний підсекретар закордонних справ б. амбасадор у Варшаві Бастіяніні виїхав до Венеції.**

—o—

Протисовітська пропаґанда в Німеччині.

БЕРЛІН, 8. 9. ПАТ. З нагоди партійного зїзду в Нірнбергу приготовили пропаґандивний протибольшевицький поїзд. Всі вози помальовані на ясно-червону краску. На них міститься напис: Ворог світа ч. 1 — большевизм" У возах зорганізували виставу, яка ілюструє большевицьку революцію та акцію Комінтерну в цілім світі. Поїзд їздитиме по всіх містах Німеччини.

—o—

Поворот ґен. Ридза-Сьміґлого.

Львів, 8. вересня 1936.

Коли з виїздом ґен. Ґамелєна з Варшави можна було ще гадати, що це куртуазійні відвідини чи тільки проба навязати ближчі звязки, то з виїздом ґен. Ридза-Сьміґлого ніхто вже не може мати ніякого сумніву, що не тільки в новий період ввійшли відносини між Францією і Польщею, але що взагалі трапилась велика подія із закордонно-політичними і внутрішньо-політичними наслідками. Біланс подорожі ґен. Ридза Сьміґлого це вже не тільки паради, бенкети й ріжні словесні манїфестації приязни: це вже й протокол у Рамбує про „технічну й фінансову співпрацю, що виходить з франко-польського союзу“, це признання Польщі величезної позички, крім того урухомлення товарового кредиту та забезпечення ринків торговельного збуту. Це вже не пусті фрази про відпруження атмосфери, переповної непорозуміннями, — це конкретне діло, яке не може теж повиснути у воздусі: воно мусить мати свої далекойдучі реперкурсії.

Про те, що спонукало Францію шукати саме тепер такого наближення до Польщі і які моменти вплинули на Польщу, що вона пішла тим тенденціям покваплно назустріч — була вже у нас мова і напевне нераз ще буде. Могутнє збровння Німеччини і Совітів, ілюзоричність практичної совітської допомоги для Франції, загальна непевність і щораз більша загроза нової европейської війни, що може спалахнути в найменш очікуваного місця (напр. недавня небезпека конфлікту з приводу еспанських подій) — це достаточні причини, щоб зближувались союзники, між якими нема ніяких територіальних спорів та які заінтересовані у найвищій мірі, щоб зберігти ненарушність своїх державних кордонів. Причини недавнього франко-польського антаґонізму загально відомі. Зрозуміння специяльної польської геополітичної ситуації, якого раньше у Франції не було, а також зрозуміння престіжового характеру деяких польських ходів, що раніш обурювали французьку опінію, як спроба звільнитися від принизливого диктату, ця еволюція французької думки відразу влекшила розмову. Очевидно, в хвилиною, коли Німеччина дістала змогу вдвигати на своєму західному кордоні таку фортифікаційну лінію, яка мабуть не буде слабшою від славної „лінії Мажінота“, — безпосередня французька військова допомога Польщі на випадок німецької аґресії втратила чимало на своїй практичній вартости; це торкається ще більше на випадок конфлікту з Совітами, особливо, відколи Франція і Совіти звязані окремим пактом. Серед тих обставин єдине доцільне, чого Польща могла домагатися, з титулу союзу з 1921. року, була така фінансова поміч, яка вможливилаб Польщі безпосереднє вивінування армії та технічне вивінування терену.

Вістки, які подає польська преса у півофіціяльному освітленні — дуже цікаві. Читаємо, що французька сторона не згадувала ні словом про ті моменти, які могли внести дисонанс у паризькі розмови: отже не казали ані про французьких „лицарів промислу“, відомих з афер Жирардова й варшавської електричної стації, ані про Совіти й Малу Антанту (Чехословаччину). Далі читаємо підкреслену з притиском заяву, що закордонна

політика Польщі не буде змінена. Коли порівняємо гострі атаки совітської преси на Польщу, що збіглися акуратно в побутом ґен. Ридза Сьміґлого у Парижі, можемо повірити, що в усякому разі протокол у Рамбує не наближить Польщі до Совітів. Несподіванка, яку ґен. Ридз Сьміґли зробив читачам преси своєю подорожжю до Венеції у поворотній дорозі з Парижа — може збільшити ще реєстр закордонних успіхів польського ґенералісімуса.

Однак, як згадали ми на вступі, ця подорож має не тільки закордонно-політичне значіння. Внутрі Польщі вона впливає на політичну структуру держави таким визначенням ролі ґен. Ридза Сьміґлого, якого досі ще не було. Участь ґен. Ридза Сьміґлого при творенні нинішнього польського уряду, його заява на останньому зїзді леґіоністів про те, що політику — мовляв — буде вести він сам, а армія хай від політики стоїть осторонь, відомий обіжник премієра Складковського про обовязок шанувати ґен. Ридза Сьміґлого як другу особу після президента республики, побут у Новосельцях — все воно не залишало сумніву щодо провідної ролі шефа польської армії також у справах внутрішньої політики. Подорож ґен. Ридза Сьміґлого до Парижа, його тамошні розмови не тільки з чинниками військовими, але й президентом французької республики та міністром закордонних справ — вказують на його вирішну ролю й у справах політики закордонної. Авторитет ґен. Ридза Сьміґлого, підтримуваний досі дуже дбайливо всякими адресами й манiфестаціями, зріс тепер сам собою, силою фактів, створених безпосередньо ґенералом Сьміґлим.

В той спосіб повстала нова ситуація у Польщі. Похоронені надії всіх тих, які рахували на „діру“, яка повстала в устрою держави після смерти маршала Пілсудського та хотіли ту щілину виповнити політичним змістом нового укладу *міжпартійних* сил. Тимчасом ту щілину виповнив у цілости ґен. Ридз Сьміґли, не тільки титулом ґенерального інспектора армії, але й авторитетом своєї особи та практичним значінням при вирішуванні найважніших справ держави. Спосіб, в який ґен. Ридза Сьміґлого приймали у Франції — з церемоніялом, приналежним пануючим головам, — свідчить про розуміння істотного місця ґен. Ридза Сьміґлого у Польщі.

Приготування до маніфестацій на честь повертаючого ґенерала, що мають відбутись вздовж цілого залізничого шляху від кордону до Варшави, — ролю ґен. Ридза Сьміґлого, як вирішного чинника у Польщі, ще більше підкреслюють. Нова конституція цієї ролі не передбачує. Але передбачила її польська дійсність, в якій єдиним тривким чинником остались армія і психольоґічний гін людей — мати над собою *один* авторитет і того авторитету слухати.

З українського погляду можемо тільки рахуватись з істнуючим фактом, не маючи впливу на формування державного устрою Польщі. Очевидно, у т. зв. авторитарнім устрою все рішає *особа* того авторитету. В даному випадку ґен. Ридз Сьміґли — це людина, яка має за собою традиції походу на Київ спільно з VI. дивізією ген. Вє... ручка, має за собою молодість, переведену в атмосфері найбільш ліберальної у тому часі береж... канської ґімназії, має врешті той широкий світогляд високого військовика і державного діяча, що розуміє геополітичну ситуацію Польщі. З цього розуміння *мусить* випливати розуміння українського чинника — з усіми послідовними висновками, які пливуть однаково у внутрішній, як і закордонній політиці.

„Зелені“ йдуть...

РЕПОРТАЖ З ХОЛМЩИНИ.

— Куди ви, хлопці, ідете — біскупа стрічати, чи за обозом? — На вулицю повибігали діти, старші зза тинів виглядають.

— До міста на віче — відповідають вершники — на „Зельони Штандар“, щоб хлопам ліпше було.

Загін хлопців і господарів, яких тридцять, почвалував селом у напрямі містечка.

„Зельони Штандар“ став на Холмщині від деякого часу дуже популярний. „Людовці“ щонеділі в іншій місцевости віче скликають і за Вітосом викрикують.

— А що то є той „зельоний штандар“ — питаю принагідного чоловіка, з яким припадком на шляху зустрівся і як звичайно про те, що в світі чувати розговорився. „Я вам — каже — так добре то я не знаю, але він за хлопами стоїть і силу має. Кажуть, хлопам землю давати будуть“.

— Землю хлопам! Яке старе гасло. Бубнили його у всіх революціях, у всіх заворушеннях. Часом додавали ще до демаґоґічного слова „земля“ друге, широке до безтями: воля. І нарід пянів, захлиствувався їх грішною красою. Земля і воля — гурра!! А коли опамятувався, не було ні землі, ні волі. Кінчилось цілком, як у казці. Одна з тих казок доходить до кінця на наших очах. Її автор Сталін накручує саме фінал; підливає „квітучі“ колгоспи кровю українських селян. На Холмщині з землею цілком зле. Проблема землі є постійною чільною проблемою тамошнього населення. Країна ця має найбільший природний приріст і здебільша по 6 морґів на родину. Панські, двірські землі парцелюють між себе приїзжі кольоністи; вони ж і церковні землі захопили для себе; і немало, бо до 25.000 гектарів.

Кольоністів на Холмщині тепер майже стільки, що автохтонного населення. Колись було так: село, церква, ставок, млинок або кілька вітряків — решта панське. Тепер: село, костел, оноді тільки церква, найчастіше руїни давньої церкви, ставок, млин і — кольоністи. Пан продав свій маєток; зліцитували або сам розпродав, але купили „свої“, кожний кольоніст 20—60, а то й 100 морґів. Українські селяни (міщан українців на Холмщині купка) мають здебільша по 9—6, а навіть по 2 морґи, платять податок і сидять тихо. Кольоністам дарують ріжні банки ріжні позички і вони ще кричать: „Зьля ест. Хцеми жонду люд...ого!“. „Людовці“ не дармують.

В одну неділю віче в Замості а другу в Грабовичах, недавно було в Красноставщині, завтра буде в Мірчі. Зїзджаються тисячі, прибувають „дзялаче“, „праца вре“.

Наші люди також на віча їздять. Часом з цікавости, найрідше з переконання, найчастіше з примусу. Хто не поїде — збіжа йому викосять, спалять! Народу на тих вічах буває 5—10.000. Хтось промовляє, хтось кричить, когось по голові палицею потягнуть. Часами зявиться в юрбі жиршаве жидення, вискочить на віз і кричить щось у роді: „Товариші, геть з фашизмом!“ Юрба захоплюється навіть нічого не розуміючи. Божевільно захоплюється, реве, гукає. З „людового“ віча робиться справжній „людовий фронт“. Але буває і цікавіше. Несподівано цікаво. В Грабівці було недавно також віче. Віяли зелені прапори, дехто мав червону краватку або такуж стрічку. Збори розпієнювалися, всі кричали, ніхто нікого не слухав. Раптом хтось сильно крикнув: Хай живе Україна! Раз, другий, третій. Заметушилось, як у вулику.

Хтось закляв: Псякрев, ту хлопі майон (...) хамув не тшеба.

Але наші дядьки сміялись: Ото файне віче було, гале, хто що хтів, казав, а поліція навіть і не глянула.

Посваряться дві баби на селі, скажім Пилипиха з Василихою, аж до очей собі скачуть. Пилипиха — ковалиха, а Василишин чоловік батько восьмера дітей і на шосі працює робітником. Чекай — каже друга до першої, — як зелені прийдуть, я тобі покажу! Життя на Холмщині позатим має всі признаки спокійного селянського, дрімливо спокійного, життя. Люди молотять. Пшениця — слава Богу! — дорожня, коней не оплачується тепер купувати, кажуть, що Вітос вже у Варшаві з міністрами разом за стола сідає, що вже хутко „зелене право“ прийде. Йде повна осінь. Люди яблука освятили, на Спаса дідам свячені овочі роздали. Овочі зародили, садів на Холмщині не бракує, але всі в чужих руках. Жиди купують. Що сад — то і

ФІЛІБЕРТ ЛЬОНДОН.

Філянтропійна поміч.

Вранці 14. листопада дістав Гаррі Бінг від одного відомого філянтропа відповідь на своє прохання:

„ВП. Пане!

Цілий день думав я над Вашою справою. Те, що мене найбільше дивувало в цій справі це те, що інші люди звичайно не звертаються з такими проханнями до чужих. Кожний має когось у своїй рідні, що міг би йому помогти і не треба вже іти до сторонніх, щоб оповідати про свої клопоти.

Ваші трудноці є занадто великі, щоб я міг вам відмовити, зважившиш, що маю великі засоби та звязки. Але всеж справа не така проста, як це вам видається. Мушу вам признатися, що в нагороду за всі чемности, які роблю людям я дістаю щоденно яких 30 до 40 листів з усякого роду просьбами.

Які це ріжні просьби, про які всякі справи люди пишуть — цього не вигадала би найбагатіша уява поета. Вже вчора я помітив, що ви прийшли до мене не тільки з тим, щоб скористати з моїх впливів, але щоб подивитись теж, як живе людина у місті заможна, знана з того, що радо йде навустріч усім у потребі. При цій нагоді хочу вам представити два випадки, які полагоджую водночас з листом до вас. Я прикладаю вам точні копії двох листів, щоб ви могли переконатись, яких ріжних засобів я вживаю, коли розглядаю добре якусь справу.

Завтра ми побачимося і я до ваших послуг,

Ваш Гоф“.

Текст двох залучених листів був такий:

„ВП. Пані!

Ви самі винні собі у вашім випадку. Ви зовсім не маєте підстави нарушувати спокій своїх ближніх своїми клопотами та стражданнями. Ви повинні загартуватися, не брати собі до серця всіх щоденних дрібниць ані слів людей, яких чуєте. Багато людей роздражнює себе взаємно, коли не можуть допомогти одне одному.

Я міг би вам помогти, але волів би, щоб ви самі дали собі раду із трудноцами, трохи обмежуючись. Коли проявите силу потрібну в даному випадку, станете рішучіші, наберете довіря до себе. Тоді й вернуться до вас люди, які відсунулись, коли побачили, що маєте фінансові клопоти. Саме тому, що маю переконання про деяку вашу вину у ваших клопотах не хочу вам допомогти так, щоб ви не відчували ніякого тягару на собі.

Може ви зайдете ще до мене, коли половини клопотів позбудетесь. Гадаю, що не буду чекати на вас довго.

З глибоким поважанням

Гоф“.

Другий лист:

„Моя дорога дитино!

З таким словом мушу до вас звернутись, щоб ви відразу бачили, що я вам прихильний. По правді то я міг би написати „Моя нещаслива дитино“.

Ви не можете так далі жити. Ви мусите конче стати свобідні. Киньте все поза себе, не дайте себе потолочити грубими ногами життя. Коли ви досі не бачили життя поза одним чоловіком, то тепер мусите звільнитись від нього, бо він вас негідний.

Але я не можу вам допомогти негайно у ваших матеріяльних трудноцах. Бо я знаю добре, що якби ваше буденне істнування хоч трохи поправилося, то ваша любов до чоловіка, який вічно ще є при вас, знову ожила би. Зате коли ви прийдете до мене і скажете мені, що той негідний вас чоловік, який довів вас до такого нещастя, зовсім вам чужий і ви покинули його на все — тоді я радо заспокою ваші особисті скромні просьби.

Спершу будьте свобідні, а потім забезпечимо вам дальше істнування.

Ви — сміливі, ви самі боролися і ви мене зрозумієте і щойно колись пізніше зможете оцінити вартість моєї помочі. Чекаю вас, сподіваюсь що прийдете скоро.

Щиро прихильний вам

Гоф“.

жид, або один сад — двох жидів, три жидівки і чотири жиденята. Інтереси роблять, сливки сушать. Крім інтересу трохи політики, але і в політиці є інтерес, мусить бути. Жиди ходять по селі, носять товар і конкурують з кооперативою, що ледви животіє. Заходять до молодих господарів, що за „політику сиділи". Щось там говорять, переглядаються. Хто знає що? Хіба їм не вільно — хібаж вони за сад не заплатили, чи їм не вільно робити власний інтерес?

В Л—ові зчинився недільного порянку гвалт. Хтось невідомий на Шмульковій хаті хреста дьоггем виписав, ще й напис: „Преч з жидами!" додав. Господарі заходили в голову, ломали мізки, ніяк не догадувалися, хто міг це вчинити. Виступив Гаврило, що кілька років за КПЗУ в тюрмі змарнував. Хто винен? — спитався. — Відомо хто, українські фашисти, недармо „Ненілю" читають.

Люди повірили, але потім показалося, що Шмуль не хотів зборгувати Гавриловій жінці цукру і той погрожував, що на другий раз клятому Юді ще й вікна побе, хай тільки зачекає, як зелені прийдуть. Зелені не прийшли, а Шмуль якось не злякався. В присутності цілої громади сказав був Гавриловi, що „наш — мовляв — Літвінов у пяті має більше розуму, ніж ваш Сталін у голові". Дядьки задоволено сміялися.

Зближається осінь. Зелене листя жовкне, вяне. Як вяне в наших селах віра у „зелених".

Роман Гучванович.

Як іде польонізація Поділля.

„Багато галасу звечевя" робить залюбки польська преса, розписуючися про здогадне „курчене сев" польського стану посідання. Кожний, хочби малозамітний національний здобуток українців перебільшують удесятеро і роздувають до розмірів величезної офензиви на все, що польське. Тимчасом сіре, мало замітне життя буднів виказує наглядно, що в Галичині діється саме навпаки.

Перед нами найновіше число (22) польського часопису „Всхуд". У статті „Праце і загадненя на Подолю" находимо жмінку інформацій, цікавих у першу чергу для нас.

Відомо, що польське громадянство на Поділлі забуває про свої партійні порахунки й переконання, коли йде про українців. Під гаслом оборони перед „українською небезпекою" відбувались теж ріжні конференції польських громадських діячів, на яких приходило до порозуміння між б. санаторами й ендеками. Ініціятива до таких конференцій взаїмного порозуміння (коштом українців) виходила завжди від старостів. Також за минуле літо відбулася ціла низка старостинських, регіональних конференцій під проводом б. тернопільського воєводи Дзєвалтовського-Ґінтовта, на яких устійнили плян праці на найближчі роки. Такі докладні пляни випрацювали для кожного повіту зокрема.

Очевидно, сильна акція польських урядових і громадських кол мусіла принести відповідний успіх. Наводимо тут дослівно за згаданим „Всходом" розділ, у якому докладно зясовуються польські досягнення на Поділлі.

„Римо-католицьке населення старається вже кілька літ про побільшення скількости костелів і каплиць. Теперішнє число не відповідає відношенню потреб і скількости. Пляни передбачують **сильне збільшення числа костелів. Ця акція в повнім розгоні.** (Підчеркнення наші).

Крім костелів величезне значіння для населення Поділля мають „доми людові". Їхне значіння зрозуміло населення і в останніх часах із жертвенністю взялося до будови. Цей рух — стихійний. „Доми людові" будують власними засобами та працею населення при помочі незамітних (?) субвенцій урядових, будьто самоврядних. До 1. квітня ц. р. було на Поділлі **257 „людових домів"**, відданих до вжитку і **кількадесять** на викінченні. На підставі плянів, що про них говоримо, скількість „людових домів" **має збільшитися на дальших 242 домів, які стануть незабаром бастіонами народового духа й культури".** Ці числа й дані ілюструють найкраще польонізаційну акцію, яка під цю пору йде в повнім розгоні на Поділлі. При цьому не забуваймо, що й у інших околицях іде подібний наступ. Вистане згадати про Бойківщину, Гуцульщину й Лемківщину, де римо-кат. каплиці чи костели ростуть як гриби по дощі.

Так виглядає на ділі „українська небезпека на кресах" та зменшування „польського стану посідання"...

Війна п. Веринського
з гр.-кат. парохами у Львові.

Віцепрезидент м. Львова, п. Веринський, від часу як перенісся з персонального бюра шкільної кураторії до міської управи у Львові, намагається всіми силами перенести на ґрунт львівського маґістрату спосіб урядування, до якого звик як пан життя і смерти кандидатів на вчительські посади та самих учителів. Взяв собі за предмет своєї особливішої опіки львівських гр.-кат. парохів та загадав завести в парохіяльних львівських урядах польську мову, як урядову. Отже видав строгий приказ доставляти йому статистичні викази лише у польській мові, хоча всі львівські парохи від часу повстання Польщі до приходу п. Веринського до львівського маґістрату виставляли ці викази завжди *в українській мові* і статистика на цім нічого не потерпіла. Непослушних священників покарав гривнами по 100 зол. і наказав їх стягати з них навіть при помочі книшеневої ревізії. Такі гривни мають заплатити оо. Дуткевич, Лопатинський, Каштанюк і Лончина. Ба навіть п. Веринський видав приказ урядовцям, занятим у подавчім протоколі, щоби ніякого письма, *заадресованого* по українськи парохіяльними урядами, не приймали! Розуміється, що цей приказ виковано совісно, а львівські парохи, які посилають навіть *по латині* виставлені метрики і метрикальні витяги, дістають їх назад, бо *коперта мала українську адресу!!* Пан Веринський урядує у львівськім маґістраті як пристало на старого шляхтича — на маґістрацькій „загродзє"!

Правний стан такий:

Розпорядок ради міністрів з 24. IX. 1924. (Д. д. з. ч. 85. поз. 920), що торкається арт. І. закону з 31. VII. 1924. вичисляє уряди, які є обовязані у внутрішнім і зовнішнім урядуванні вживати державної мови, але між ними *нема* вичислених парохіяльних урядів, бо вони ніякими державними ані самоуправними урядами не є. Крім того Найвищий Суд орік дня 7. VIII. 1930. до ч. 3. К. 574/30: „закон з 31. VII. 1924. про державну мову не містить ніякої карної санкції, ані навіть загальної декларації, що той, хто до нього не пристосується, підлягатиме карі. З огляду на те, візвання судової чи політичної влади, спрямоване до гр.-кат. парохів з покликом на наведений закон предкладати владі урядові виказки і витяги з метрикальних книг в державній мові, хоч би получене з загрозою, що той, хто цього не виконає, буде караний в карно-адміністраційній дорозі, не може заступити хибуючої в законі карної санкції, бо політичні влади можуть грозити карами тільки у тих випадках, в яких закон їх до цього уповажнює, а цього випадку в законі про державну мову нема".

Друге рішення у цій справі не менше ясне, а саме: Найвищий Суд на засіданні сенату, зложеного з сімох суддів, в дні 24. V. 1930, проголосив: „Особи, яким поручено вести метрикальні книги, **відповідаючи на питання державної влади у метрикальних або статистичних справах в рідній мові не нарушують через те ст. І. закону з 31. VII. 1924. про мову урядування державної влади і в цім випадку не можна до них стосувати розпорядку Президента Р. П. з 22. березня 1928.**

Всі ці рішення, що дають повне право гр.-кат. парохам вживати їх рідної мови у листуванні з владою у метрикальних і статистичних справах зовсім не цікавлять п. Веринського і його — видно — не зобовязують. Він конче хоче, щоби священники **його слухали більше ніж свого Ординарія** та хоч **не має до цього ніякого права** — накладає кари, вважаючи мабуть, що в той спосіб стероризує духовників резиґнувати з прав закону. Довідуємося, що львівські священники шукаючи захисту від тих шикан, звернуться зі скаргою до п. премієра міністрів на таку безправну поведінку львівського маґістратського достойника.

—o—

Того самого дня пополудні купив Гаррі Бінґ надзвичайний додаток газети. Вуличні хлопці викрикували щось про два сензаційні випадки смерти — самогубство та душегубство.

Молода жінка застрілила свого спокійного чоловіка — директора банку, з яким досі жила добре; сталось це після суперечки. Ґазета писала, що жінка була марнотратна і через те попала у всякі фінансові клопоти. Виходило з опису, що її чоловік був людиною ліпшого серця та характеру, ніж його жінка-убивниця.

Самогубством покінчила молода дівчина. Вона жила самотню, втікла від якогось мужчини, змінюючи часто місце свого мешкання, з остраху перед ним. Цей мужчина мав нарікати, що дівчина втягнула його у фінансові клопоти, але йому ніхто не вірив. Було загальне переконання, що він використовував бідну дівчину та погрозами відбирав від неї заробітки. Поліція знала його прізвище і шукала за ним.

Гаррі Бінґ задумався. Сів у каварні і витягнув з кишені копії листів, які дістав від Ґофа. Він мав враження, що ці листи мають звязок з подіями, про які саме читав. Коли перечитав уважно оба тексти та опис обох трагедій, побачив ясно звязок. Ґоф висилаючи оба листи, переміняв адреси.

За місяць вичитав Бінґ звістку, що Ґофа перевезли до санаторії для нервово недужих. Загальна думка була така, що він перетомився від занадто великої скількости листів, якими йому докучали всякі люди, оповідаючи йому свої недолі.

Перекл. а. б.

Переборщена ревність.

МОСКВА, 8. 9. ПАТ. „Правда" повідомляє з Ростова, що місцеві партійні організації переборщують у виловлюванні „троцькістів". З Бюра ОЦК Профсоюзу Державної Торговлі прогнали троцькіста Ґробера. Після того низка партійних організацій в Ростові виключила з партії усіх тих членів, що мали якийнебудь звязок з Ґробером. Виключено брата й сестру Ґробера, хоч вони обоє були стахановцями.

Ґазета фабрики „Ентузіяст" повідомляє, що з фабрики прогнали рештки контрреволюційної голоти".

Позатим виключили з партії тих робітників, що на думку організації повинні були здемаскувати Ґробера. Далі виключено з партії усі ті особи, що ручили за Ґробера, коли його приймали до партії. Виключили теж одного робітника за те, що був корреферентом на сходинах, на яких Ґробер виголосив реферат. Врешті усунули з партії робітника, який був приятелем Ґробера.

—o—

З нашої кооперації.

ЯК ВІДБУВСЯ II-ий ВАКАЦІЙНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС Р.С.У.К.

Назва цього курсу: Вакаційний курс для провідників та прихильників кооперації. Після минулорічного курсу в Косові відбувся він цього року в Ямнім над Прутом від 15.—27. м. м. і згуртував 63 постійних, замісцевих учасників. В минулім році було їх 37 і цей зріст свідчить, що зацікавлення курсом серед нашого громадянства зростає. В числі постійних учасників було 44 (42 мужчин і 2 жінки) чинних кооператорів і 19 прихильників (8 мужчин і 11 жінок). Між чинними кооператорами 15 репрезентувало низові кооперативи, 21 учасників репрезентували повітові осередки й 8 централі. Найбільше, бо 23, було членів управ, 11 інструкторів-організаторів повітових осередків, 3 ревізорів Р.С.У.К., 2 членів Надзірних Рад, 2 редакторів кооп. преси і 3 інших кооп. працівників.

Між прихильниками було 9 учителів (в тому 8 жінок), 2 агрономів „С. Г.", 1 адвокат, 1 магістер права, 1 студентка, 1 абсольвентка вищої кооп. школи і 4 інших. Зіхалися учасники з усіх сторін краю: найбільше — 15 зі Станиславова, 12 зі Львова, 6 з Рудок, по 3 з Галича й Теребовлі, по 2 з Коломиї, Копичинець, Тернополя, Зборова, Ременова й Чижикова, по 1 з Городенки, Рогатина, Мостиськ, Збаража, Журавна, Жовкви, Підгаєць, Холодова, Войнилова, Тустанович, Старуні, Стопчатова. Між учасниками було 3-х селян, які своєю інтелігенцією й поважною поведінкою зєднали собі велику симпатію всіх учасників.

Проводили курсові, як і попереднього року, дир. О. Луцький і д-р К. Коберський. Завданням курсу: поглибити кооперативне знання учасників виконано і цього року якнайкраще. Виклад голови РСУК інж. Павликовського про українську кооперацію в УНР (1917—1919), виклад про кооперативний світогляд на тлі всіх головних економічних доктрин, виклади про західно-українське економічне відродження та про українських рочдельців, про початки нашої повоєнної праці, про кооперацію як форму господарської демократії, про т. зв. „плянову господарку" і кооперацію, про Швецію й Данію, про кооперативний світогляд Абрамовського, про кооперативи здоровля і т. д. внесли справді багато нового і глибокого у знання і світогляд учасників курсу. Окрім того гарно та весело проведений час поза викладами і дискусіями залишив серед учасників якнайкращі спомини та відсвіжив їхні сили до дальшої праці.

РЕЧИНЕЦЬ КООПЕРАТИВНИХ СВЯТ.

Ревіз. Союз Українських Кооператив визначив на цей рік дні 26. і 30. вересня як дні, в яких по змозі всі кооперативи повинні уладити у місцях свого осідку кооперативне свято. З цією метою видав Р.С.У.К. великий кольоровий афіш проботи арт. С. Гординського, афіш-відозву і дві летючки для роздавання учасникам свята. Афіші, відозви та летючки можна замовити в Р.С.У.К.

КООПЕРАТИВИ ЗДОРОВЛЯ.

Р.С.У.К. робить приготування до заснування перших трьох кооператив здоровля на території його діяльности. Поодинокі повітові осередки мають подати проекти місцевостей, де ті кооперативи мають повстати.

ЯК ПРАЦЮЮТЬ ВОЛИНСЬКІ „РАЙОНІВКИ".

„Господ. Кооп. Часопис" у ч. 33-34. подає короткий огляд діяльности волинських торговельних районівок п. Волошиновського на основі звідомлення їхнього Союзу „Гурт". На загальних зборах „Гурту", які відбулися в Рівному 28. 7. ц. р., було всього 25 представників від 17 районівок на усіх 24 районівки зі 108 крамницями. Не зважаючи на те, що члени цих районівок у великій перевазі українці, поміж представниками їх на зборах було українців зазадто мало. Це наслідок штучно утвореної дійсности в проводі районівок та їх союзу.

Перші районівки основано на Волині в 1933 році (6). В найближчому році прибуло їх 12, у 1935 р. 7. В першій половині 1936 р. вже не основано ніодної нової районівки, навпаки — одна з давніше основаних щезла.

На 30. червня 1936 р. всіх районівок було 24 зі 108 крамницями. Ці районівки обєднували 17.052 членів. Їх уділовий капітал у цьому часі був лише 115.988 зол. Пересічний торг одної крамниці дав у червні ц. р. 1.623 зол., себто 10 зол. 28 сот. на 1 члена. У 1935 році дві найдавніші районівки — дубенська і володимирська — понесли великі страти. Поза тими двома районівками решта поправила свій стан у 1935 р. Страти зменшилися, а деякі районівки закінчили рік 1935-ий надвишками. Одна районівка (в Мизочі) в 1935 р. прийшла до примусової ліквідації через байдужість членів, що не платили ..., одна районівка (у Верби) злучилася з районівкою в Радивилові. Висліди не надто приманливі. Тимпаче, що для збуту рільничих продуктів не зробили районівки нічого.

„Г. К. Ч." зазначує відношення Р.С.У.К. до волинської кооперації в той спосіб: „Не чужі нам їхні гасла за тим, щоб кооперація обслуговувала тільки членів і то без товарового боргу, щоб власні фонди кооператива були якнайбільші і провід якнайліпший та найдешевший. Натомість ми обороняємо відомі, протилежні волинським районівкам засади вільности й аполітичности кооперації (яка не має бути політичним інструментом навіть для воєвідства). Її національного характеру (що не противиться приманню у члени кооператив також осіб національної меншости на даній території) та її громадсько-виховні місії, яку перевести можна тільки тоді, коли всі члени сільської кооперативи як співпрацюючі сусіди добре знають себе і вірять собі. Наша засада визнає рівність усіх націй і їх співпрацю як рівних національних організмів. Многолітний наш досвід оправдав наше розуміння кооперативних завдань. Волинські районівки не могли дати своїм членам моральних успіхів, яких сподівались їх основники. Широкий загал п. Волошиновського не вистачає, життя

89)

о. О. ПРИСТАЙ.

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

КНЯЖИЙ ДАР УКРАЇНКИ-ПАТРІОТКИ НА ДОПОМОГУ УКРАЇСЬКІЙ ВИСТАВІ.

На днях дістала Українська Виставова Корпорація через місцевий Комітет в Ню Гейвен, Конн., дійсно княжий дар від пані Агафії Бундзяк в сумі сто долярів на допомогу Першій Українській Світовій Виставі.

Ця жертва говорить сама за себе. Скільки нам відомо, пані Бундзяк працює в Ню Гейвен як робітниця. Своїм невченим, однак високо патріотичним українським серцем пані Бундзяк відчула потребу допомоги такому важному ділу і дала від себе те, що могла.

Щоб поруший широкі кола нашої еміграції, я помістив у філядельфійському часописі „Америка", з 24. грудня 1932. статтю з покликом допомоги виставі у Шикаго.

Уже з самого початку було видно, що нашому Виставовому Комітетові в Шикаго чогось бракувало. На його заклики, писані без ніякого запалу, не зареагував ніодин з часописів і майже ніхто з патріотів. Ця байдужість преси та громадянства чимало здивувала й затрівожила мене.

Особливо редакція найстаршого, найбільшого й найповажнішого щоденника „Свобода" навіть „вусом не повела" й зовсім знехтувала першу, другу й третю відозву шикагського Українського Виставового Комітету. Нюйорська „Свобода" мала досить своїх пильних дописувачів, що завжди відгукувались на кожний новий прояв у нашому житті. А тоді, не знати, чи самі дописувачі погнівались на шикагських ініціяторів вистави, чи можливо панове редактори кидали їх дописи до коша й радше заповняли часопис вістями з Азії, де велася війна між японцями й китайцями. Зрештою про справу нашої участи у Всесвітній Виставі мовчали також усі інші часописи.

Що спричинило цю мовчанку?

Здавна водилося воно так у нас в Америці, що всі національні, культурні, політичні й економічні проєкти, концепції і пляни виходили від проводу Українського Народнього Союзу, що мав, наче необмежений монополь на всяку ініціятиву. Аж тут зничевя, там на далеких „Вестах" — Заході, шикагські „самозванці" дозволили собі самі заініціювати нашу участь у Всесвітній Виставі. Навіть заснували собі в тій цілі корпорацію в Шикаго, нехтуючи „освяченими привілеями" всіх Союзів і відбираючи „Іскові" — Сходові право його монопольної ініціятиви.

Чи було воно точнісенько так, чи трохи інакше, годі сказати. Але що шикагські наші патріоти були зарозумілі, або може лише необережні „дипльомати", показалося з того, що через їх загумінковість, їх акція довгий час зустрічалася з „пасивною резистенцією" наших міродатних чинників. Почавши від найстаршої допомогової організації „Українського Народнього Союзу", аж по олифантську запомогову організацію „Згоду Братств", поставились усі з великою резервою до тої справи, якщо взагалі не бойкотуючи її.

Та можливо редактори „Свободи" й інші міродатні діячі в „Іставі" мали й рацію, прийнявши вельми стримано перші відозви й заходи шикагських ініціяторів. Хто їх там знає.

Тимчасом час не стояв на місці, але скоро утікав. За шість місяців Виставова Корпорація вспіла зібрати ледви 1543 доляри. Але з цього саме Шикаго зложило 650 дол., а вся інша еміграція, собі на сором, аж 893 дол. Це був не лиш сором, але щось більше, бо тут з одної сторони стояла невеличка шикагська кольонія — 16.000 душ і з другої міліонова маса нашої еміграції в Америці та Канаді. Але діло не лише в тому, що жертвенність одних і других була розділена дуже нерівномірно, а в тому, що вся справа Вистави, справа нашої участи була загрожена. Я не міг довше мовчати та написав другу статтю про Шикагську Виставу. Вона була поміщена в „Америці" з 23. I. 1933. п. н. „Слово до нашого Загалу. Чи американські українці беруть участь у Світовій Виставі в Шикаго".

В цій статті я виступив різко проти пасивної резистенції і партикуляризму нашої еміграції та її провідників. Я звернув увагу, що не слід лишати всю справу нашим шикагським громадянам та не слід говорити...

„Інша річ шикаговська вистава це вже справа не „наша", але самого Шикаго, тих шикаговських утопійників, що, мовляв, самі без нашого дозволу виставовий комітет зорґанізували; нас про це не повідомили; нас до себе не запросили; нам контролі над фондами не віддали (яких ми покищо не дали), бо не знаємо, чи з того борошна взагалі буде яка паляниця не то хліб, тим більше, як нас там нема. Ну, тай не дуже спішимося дати. Волимо почекати та дивитися, що з того буде. Зрештою, ціла та шикаговська „кумедія" виставова це не наша справа (так як усяка інша, в якій кажуть дати, а не можна від неї брати) хочби вона й українська називалася. Якщо та ціла „шикаговська геца" булаб уладжена в нашім пашалику, ну, тай розуміється, „патріотами", які вже не раз і не два дали доказ свого „патріотизму", тоді ми розвели би таку шалену агітацію за нею, що світ цілий здивували би. А так лишаємо її ласкавій опіці панам із Шикаго, нехай вони голови собі сушать. Та знають, як це важко у нас щось корисного, але безкорисно зробити. Як не провалятьcя, га, тоді і ми „ласкаво" дещо тицьнемо, а як зріжуться, будемо самі „сальвовані", наші гроші будуть урятовані, а сміху будемо мати повну торбу".

(Далі буде.)

має свої права, навіть дуже чинна протекція державної адміністрації не заступить будуючої національно-господарської рації. Осягнено тільки те, що нема на Волині національної української кооперації. Та й це щасливо минеться, бо є на Волині українська нація".

РУХ ЧЛЕНІВ У Р.С.У.К.

В липні й серпні ц. р. приняв Р.С.У.К. у свої члени 5 нових кооператив та видав згоду на заснування і зареєстрування 15 кооператив.

В. Л.

—o—

Поклін Бережанщини Маркові Мураві.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО-ПОМИНКИ В ЖУКОВІ

Парохія Жуків (Гиновичі й Шумляни) і з нею вся Бережанщина святкувала 30. серпня ц. р. 35-ті роковини смерти свого заслуженого пароха-громадянина, бл. п. о. Сильвестра Лепкого (Марка Мурави). Видно добрим духовним провідником був пок. о. Лепкий, коли по тім довгім часі парохіяни та ширше громадянство Бережанщини за нього не забувають. Память, як тому 30 літ заходом самих громадян здвигнено гарний памятник на могилі Покійника, а посвячення того памятника відбулось тоді при участи непроглядних мас з цілої Бережанщини та 23-ох священиків, які прийшли тоді з процесіями і прапорами, щоб віддати поклін зразковому громадянинові. Памятаю, як нині, промови священиків, пок. Волод. Бачинського та пок. Т. Старуха. За української влади Бережани також не забули за пок. Марка Мураву, бо його іменем названо найкращу вулицю в Бережанах.

Що кілька літ зїздиться родина Покійного на поминки до Жукова. Цьогорічне свято перевищило всі попередні, бо було получене також з привитанням та відданням поклону визначному українському письменникові й поетові, проф. Богданові Лепкому, який так гарно у своїх творах оспівав рідні сторони Бережанщини, що в них пережив найкращі молоді літа. Не лише старі господарі прийшли привитати „свого Бодя", але й молодь, яка залюбки читає його твори.

В неділю 30. серпня ц. р. була гарна погода і нарід численно поспішив раненько на стацію Гиновичі. Уставилися всі в якнайкращім порядку з орхестрою з Лапшина та хором з Гинович уже в год. 6.30 рано, бо за кілька хвилин приїдуть з Черча дорогі гості. Заїхав поїзд, орхестра заграла привіт і з поїзду висіли: проф. Богдан і ред. Лев Лепкий, сини пок. пароха та зять о. І. Ліщинський, парох Борислава. З ними приїхали: о. декан Е. Бачинський з Бережан, ред. Р. Купчинський, радник Коковський, п-і Маковеєва та інші громадяни Бережан. З появою проф. Б. Лепкого залунав трикратний оклик „Слава"... молода дівчина з Жукова в народнім строю А. Лещук привитала нашого письменника короткою промовою і подала китицю квітів, а господар Я. Кавара з Лапшина привитав дорогого гостя хлібом і сіллю. Уставляється похід, на чолі якого їде орхестра, хор, численна громада старших і молоді в гарних народніх строях, а серед того ми, гості. Сідаємо на фіри, щоб переїхати коло 1½ км. до жуківської церкви.

Серед села біля читальні, на котрій видніє напис „Вулиця Богдана Лепкого", пишається гарно прибрана тріюмфальна брама (у виді тризуба), з написом: „Витайте". Задержуємося хвилинку, бо біля брами старший громадянин Жукова Степан Недільський витає хлібом і сіллю нашого мистця слова. За хвилину ми вже під жуківською церквою, де зібрались численно громадяни зі своїм парохом о. кан. Пясецьким і теж витають при церковній брамі дорогого гостя. „Нині — промовив о. Пясецький — незвичайне свято, бо маємо віддати поклін пок. місцевому заслуженому парохові о. Лепкому, який помер лише тілом, але духом живе дальше в серцях тутешніх околичних громадян, які прийшли нині численно на його свято. Та нинішнє свято подвійне, бо витаємо й вас, високодостойний пане професоре ювилятеписьменнику, як славного сина великого батька. Нині витає вас, пане професоре, й та старенька, мохом поросла церковця, в якій ваш пок. батько тому 35 літ служив вірно Господу Богу і котру ви так гарно оспівали в своїх творах". Довша промова о. пароха зробила на всіх незвичайне враження; наш поет із зворушення прослезився, також і зібраним появилися сльози в очах. Хор відспівав многоліття і всі увійшли до церкви, щоб помолитись.

По короткій перерві відбулася соборна Служба Божа на дворі в каплиці, яку целебрував о. декан Е. Бачинський з о. Мігоцьким з Шибалина й о. Романчукевичем з Лапшина та дияконами, в якій взяли участь всі присутні. Підчас Служби Божої співав гарно хор з Гинович під проводом Р. Карайського.

По Службі Божій рушив процесійний похід, зложений з кількох тисяч народу не лише місцевих, але й із сусідніх та дальших доокличних сіл на недалекий цвинтар, де на гарно прикрашеній могилі пок. о. С. Лепкого зложили дівчата два вінці, а священики відправили панахиду. По панахиді о. декан Бачинський, як свідок часів пок. Марка Мурави, виголосив змістовну проповідь, загріваючи присутніх, щоб ішли слідами пок. о. Л., якого так любо згадують. Орхестра з Цецева відограла жалібний гимн, а хор відспівав „Боже Великий".

По богослуженнях відбулася в саді біля церкви на спеціяльно збудованій сцені академія в честь пок. о. Лепкого. Академія зачалася привітом хору з Гинович, опісля радн. Коковський з Бережан виголосив святочну промову. „Здається мені нині, — говорив бесідник, — що ось за хвилину отворяться двері приходства, а в них покажеться усміхнена постать пок. о. Лепкого та його дружини. Здається мені, що то так недавно ми всі збирались на приходстві в гостинній хаті пок. о. Лепкого, який гуртував усіх біля себе, старших і молодших, і якого девізою було: „Бог і Батьківщина". За тим гаслом і ми йдім, бо так віддамо найкращий поклін покійникові". Дальші точки виповнили хори: мужеський і мішаний та орхестра з Цецева. О. парох Пясецький відчитав довше письмо о. декана Мосори зі Сколього, бувшого пароха Поручина, сусіда і приятеля Покійного та опікуна родини по пок. С. Лепкім, який зясував у тім письмі ціле народнє життя Бережанщини, яке тому 40 літ гуртувалось на жуківськім приходстві, біля особи пок. о. Л. Академію закінчив проф. Б. Лепкий, дякуючи всім за труди та участь у цім гарнім родиннім святі, після чого зібрані відспівали в супроводі орхестри національний гимн.

Свято зробило на всіх присутніх дуже гарне враження і всі приємно перебули в Жукові кілька годин та подивляли ту велику вдячність громадянства для пок. заслуженого пароха і громадянського діяча. Велика вдяка за уладження цього культурного свята належиться місцевому парохові о. кан. Пясецькому, який спільно та в порозумінні з о. дек. Бачинським і радн. Коковським з Бережан створив комітет з гром. І. Штепованим на чолі, що так гарно вивязався зі свого завдання. Опісля відбулося ще посвячення нового приходства й обід для гостей та громадян. Пополудні влаштовано ще дитячу виставу „До сонця — до волі".

Гість.

Французький „Людовий Фронт" рветься.

Під враженням суботнього інциденту з металівцями-комуністами промовляв Блюм у неділю на сходинах соціялістичної федерації Секвани. Промова премієра викликала велике враження в політичних колах.

Комуністи, які в останніх днях переводять нагальну кампанію **за інтервенцією в користь мадридського уряду, перший раз задемонстрували проти премієра.**

Коли Блюм вийшов на трибуну й вияснював становище французького уряду щодо Еспанії, комуністи почали кричати: „Домагаємося літаків для Еспанії!" Коли відтак поставив премієр запит: „Чи сьогодні має повстати непорозуміння між урядом людового фронту й масами?", з юрби посипалася відповідь: **„так".**

Блюм ще раз потвердив становище уряду до справи Еспанії заявляючи, що Франція не сміє встрявати у внутрішні еспанські справи. Це становище премієра, протилежне до домагань комуністів, зробило на всіх величезне враження.

Блюм візвав комуністів, щоби вони ясно висказалися, чи попирають політику уряду. На випадок, коли би комуністи не погодилися зі становищем Блюма, уряд витягне відповідні консеквенції.

Всі помірковані соціялісти одобрили становище Блюма. Лише комуністична „Лїманіте" воює проти премієра доказуючи, що коли Франція вмішається отверто в еспанські справи, то зе конче мусить вибухнути загальна війна.

ПІД НАТИСКОМ ВУЛИЦІ.

Берлін незвичайно уважно слідкує за розвитком конфлікту між французькими соціялістами й комуністами. Німці ще від початку істнування кабінету Блюма, передбачували такі конфлікти. Сьогодні вся німецька преса говорить про крізу людового фронту й уряду.

На думку Берліну, вже хоч би те, що робітники ставлять урядові ультімат доказує, що **вулиця набирає сміливости й вимушує на уряді зміну закордонної політики.**

Тепер — пишуть німецькі часописи — уряд Блюма буде ще слабший, бо матиме внутрішніх ворогів. Німецька теза, мовляв, еспанська проблема це не є щось замкнене, потверджується.

2 міліярди для Польщі?

ВАРШАВА. Істнують поголоски, що Польща дістане від Франції позичку у висоті 2 міліярдів франків, значить: 650 міліонів золотих у готівці і в технічних матеріялах.

ПОКИЩО ТАЙНА.

ВАРШАВА, 8. 9. Виявляється, що реляції польських часописів про французьку позичку 2 міліярдів для Польщі покищо передчасні. Висота і подробиці умовленої в Парижі позички ще не устійнені.

—o—

Французько-совітський договір хитається.

РИМ, 8. 9. ПАТ. Льондонський дописувач „Трибуни“ підчеркує, що англійська опінія слідкує з великою увагою розвиток міжнародньої ситуації під кутом заповідженої конференції 5-х льокарненських великодержав. Успіх цієї конференції залежатиме від німецько-французького наближення. Дописувачі стверджують, що познакою цього наближення є візити президента державного банку д-ра Шахта в Парижі і розмови, що їх недавно відбув у Баварії канцлер Гітлер із німецьким амбасадором у Парижі та німецьким військовим аташе. Льондонські кореспонденти слідкують із великим зацікавленням за зміною настроїв, яку у Франції запримічують, у відношенні до Совітів та за еволюцією поглядів на французько-совітський договір. Цей договір за думку німецьких політ. кол, є найважнішою і неможливою до поборення перешкодою на дорозі до нового льокарненського договору. Велике теж значіння має польський чинник. Візита ґен. Ридза-Сьміглого в Парижі принесла добрі успіхи.

Поправа відносин між Варшавою і Парижем очевидна і дуже можливо, що це **відібється на становищі Франції в напрямку ревізії поглядів на договір зі Совітами.** Бо тому, що відносини польсько-французькі поправилися, французько-совітський договір, який мав прикмети контрасекураційного інструменту, тепер виявляється не дуже то потрібним.

Французький міністер приїде до Варшави.

ВАРШАВА, 8. 9. Сподіються тут у пятницю 11. ц. м. приїзду французького міністра торговлі і промислу. Разом із ним приїздить теж французький амбасадор Ноель, який перебуває у Парижі підчас побуту ґен. Ридза-Сьміглого.

—o—

Перемоги повстанців.

СЕВІЛЛЯ, 8. 9. ПАТ. Національні війська зорганізували на Майорці свято з нагоди звільнення Майорки від червоних.

На полудне від Теруель розбили відділ червоних. Толедо боронитися дальше, хоч червоні наступають без упину. На підставі повстанчих інформацій в бою під Талярера деля Рейна згинуло **приблизно 500 червоних. Відділи ген. Моля** знищили залізничу лінію між **Більбао і Сан Себастіян. Повстанчі летуни беруть енергійну участь у наступі на Сан Себастіян.**

В Гуельві літаки збомбардували корабель червоних і сильно його ушкодили.

В Бурґосі зорґанізували збірку на літак, який матиме назву міста.

ПОВСТАНЦІ У ГВАДЕЛЮПІ.

ЕНДАЙ, 8. 9. ПАТ. В год. 12.30 вивісили над фортом Гваделюпа червоно-золотий прапор, значить, форт здобули остаточно повстанці.

Голос вопіющого.

Негус все ще не тратить надії.

ЛЬОНДОН, 8. 9. ПАТ. Напередодні засідання Ліги Націй, негус проголосив відозву до цілого світа про мир і справедливість для Абісинії. Негус підчеркує, що більше як 2/3 Абісинії ще вільні та що тимчасовий уряд функціонує зовсім правильно в Західній Абісинії. Абісинія, як член Ліги Націй, більше, як колинебудь потребує миру і справедливости. Тому негус звертається до народів, що гарантували незалежність Абісинії, щоб вони виповнили свої зобовязання.

МЕКСИК ПРО ЕСПАНСЬКУ ВІЙНУ.

МЕКСИК, 8. 9. ПАТ. На тайнім засіданні сенат відкинув внесок, щоби признати президентові Карденазові надзвичайні повновласти. Ці повновласти уповажнювалиб до продовжування, у рямках можливостей скарбу, висилку зброї до Еспанії та до заяви еспанському урядові, що мексик. сенат і сойм солідаризуються з еспан. урядом.

Сенат обмежився тільки до ухвалення довіря для президента Карденаза.

—o—

Чистка.

ШАНГАЙ, 8. 9. ПАТ. Місцева преса подає поголоску, що совітського військового аташе ґен. Лепина і віцеконсуля в Шангаю Міліковського відкликали до Москви, як підозрілих у „троцькістівських“ симпатіях.

—o—

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститнемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **З Українського Технічного Товариства.** Реферат інж. Я. Воєвідки відбудеться в домівці Т-ва в пятницю 11. вересня в год. 19. на тему: „Око радія“. — **Інж. Сецінський,** відч. реф.

— **Моторові потяги.** Львівська дирекція залізниць повідомляє, що з днем 3. ц. м. орухомила моторові експресові потяги зі Львова до Борислава і до Тернополя, зі швидкістю 100 км. на годину. Потяг має комфортове уладження 77 місць до сидження. Їзда не дуже дорога, ціна білету рівняється їзді третьої кляси поспішним потягом з доплатою за купон. Оплату за купон обчисляється по 50 сот. за кожні розпочаті 50 км. Отже загальна ціна переїзду зі Львова до Красного 5.50 зол., Золочева 6.70, Зборова 7.70, Тернополя 11.50, Стрия 6.50, Дрогобича 9.40, Борислава 9.80. Право їхати моторовим потягом мають всі подорожні, що користають з нормальних і пільгових білетів, важних на поспішні потяги або особові за доплатою до потягу поспішного. Не можуть користати з їзди моторовими потягами пасажири, що мають пільгові білети, важні тільки для потягів особових, нпр. білети поворотні, робітничі, відтинкові, місячні, місячні й тижневі шкільні, навіть за доплатою ріжниці.

— **Знову бійка в університеті.** На Соломона Ротравба, що хотів записатися на І. рік права напали в університетському будинку у Львові ендецькі студенти і тяжко побили його по голові. Раненого Ротравба перевезено додому, де лежить хорий. Взагалі у львівських вищих школах заноситься на дальші протижидівські ексцеси, бо вже тепер ендеки поширюють протижидівські летючки.

— **Туристичний захист під Сивулею.** З уваги на значний туристичний рух в долині Бистриці виринула потреба будови нового захисту під горою Сивулею (1.815 метрів). Задля цього в Рафайловій була комісія, зложена з воєвідського делегата і представника туристичної організації, щоби вибрати місце під будову. Захист зможе помістити 100 осіб.

— **Львівська хроніка.** Доходження в справі Михайла Савули, якого знайшли вбитого при вул. Сліпій (бічна Торосевича) ствердили, що він згинув не при якихось особистих порахунках, але був тяжко пострілений при вломі до мешкання на Квітківці. Його спільники втікли. — В парку Кілінського знайшли якогось коло 60-літнього мужчину, що повісився на залізній огорожі. — Залізничий урядовець К., вертаючи в ночі з Торгів Східних, задрімав на лавці в парку Костюшка, де якась жінка вкрала йому з кишені 78 зол. — На вул. Браєрівській зімлів з голоду 22-літній Януш Бозкальський, що приїхав з Варшави шукати посади. — Кількох молодих людей вибили шиби й ушкодили дві машини у кравецькій робітні Дав. Ґроскопфа при вул. Личаківській ч. 32 тому, що Ґроскопф не припинив праці у звязку зі страйком кравецьких помічників. — Із хати жінки начальника залізничої стації на Персенківці Станислави Шмігельської, злодії вкрали крізь вікно 400 зол. готівкою, гардеробу та столову заставу вартости 1.900 зол. — 14-літній Тад. Левандовський і 12-літній Мойсей Бер з Голоска вкрали в Ад. Шапіри при вул. Коперника ч. 26 одяги та пушку МКО вартости 200 зол. Їх арештували. — Терентій Червінський з вул. Кордецького ч. 8 повідомив поліцію, що Федь Заверуха з вул. Осолінських 10 вимантив у нього 110 зол. на вироблення посади. Посади не виробив і грошей не віддав.

— **Відшкодування за військові шкоди.** Коли військові відділи на вправах зроблять пільну або іншу шкоду, треба застосуватись до розпорядку міністра військових справ з 3. вересня

1934 (Вістник державних законів ч. 85/34, 767). Пошкодовані, що мають претенсію до признання військом відшкодування за втрати, у випадку, де шкода не перевищає суми 250 зол., повинні внести подання, по змозі негайно до командата цього відділу, який зробив шкоду, або до якого належить винуватець шкоди, щоби перевів угодові переговори з пошкодованими і полагодив справу винагороди угодово. У випадках, коли шкода перевищає суму 250 зол., або коли безпосередні угодові переговори з військовою владою скінчились без успіху, а врешті коли з якихось причин не зголошено претенсії командантові військового відділу, слід внести подання за відшкодування до повітової адміністраційної влади, але не пізніше як до 14 днів від часу зроблення шкоди або від дня покінчення угодових переговорів, які не дали відповідного висліду, а саме щоб справу признання відшкодування розглянула мішана комісія, скликана начальником повітової адміністраційної влади.

— **Заскаржив обезпечальню за смерть батька.** В цивільному суді йде процес проти суспільної обезпечальні, яку заскаржив кільканацятьлітній молодець, домагаючись відшкодування за смерть батька. Два роки тому зголосився до обезпечальні 49-літній приватний урядовець Мандель з якимсь шкірним недомаганням. Спеціяліст обезпечальні, дерматольог, приписав йому лікування, що показалось шкідливим. Тоді Мандель зголосився до іншого лікаря спеціяліста, який ствердив у нього цукрицю і спрямував його до шпиталю. До чотирнацятьох днів Мандель після операції помер. Тепер син покійного виступив на судову дорогу проти обезпечальні і лікаря шкірних недуг.

— **Пригоди ґімназистки.** У Винниках під Львовом поліція арештувала 19-літню Йосифу Кіш, б. ученицю VI. кл. ґімн., перебрану за мужчину. Показалося, що дівчина, попавши в конфлікт з сусідами на Богданівці, втікла з дому й вбрана в мужеський спортовий стрій мандрувала кілька місяців по краю, живучи з добродійности людей. Вкінці скитальне життя їй надоїло і вона рішила вернутись до Львова. Тимчасом шукала за нею поліція, яка відставила її додому.

КОМУНІКАТ.

УПРАВА ЛЬВІВСЬКИХ ТЕЛЕФОНІВ П.А.С.Т. ПОВІДОМЛЯЄ П. Т. АБОНЕНТІВ, ЩО ВСІ ЗМІНИ ДОТИЧНО НАЗВИ ФІРМ І Т. Д. ДО ТЕЛЕФОНІЧНОГО ВИКАЗУ НА РІК 1937 ТРЕБА ЗГОЛОШУВАТИ НАЙПІЗНІШЕ ДО ДНЯ 15. ЖОВТНЯ 1936 Р. ВКЛЮЧНО.

— **Краєва хроніка.** В Підмихайлі пов. Калуш, уладжено 6. ц. м. польсько-українські обжинки при участи кількасот осіб, головно поляків. — На летовищі Соколова Гора під Кремянцем ширяк майора Генр. Островського дістався в повітряний коркотяг і впав на землю, причому летун убився. — В Купновичах Нових пов. Рудки відкрито поштову аґенцію.

— **Долярівкові ошуканці.** В апеляційному суді у Львові відбудеться в найближчому часі розправа проти долярівкових ошуканців: б. директора банкової кооперативи, Едмунда Онишкова, його батька Теодора, їхніх спільників, Гендля і Германа та д-ра Бріля. Трьох перших засуджено в першій інстанції на кару вязниці до 3 роки.

— **Летунські катастрофи.** Під Пітсбурґом у Злучених Державах упав з невідомої причини комунікаційний літак з 8 пасажирами. Під останками апарату знайшло смерть 7 пасажирів і 2 пільотів. Врятувалась тільки одна молода дівчина, що тільки легко потовклася. — На летовищі під Маковом розбився військовий літак, причому пільот Кап. Прендовський і обсерватор Стефан Фіндер тяжко потовклися. Ранених відставлено до шпиталю в Новому Торзі.

— **Вбили власника саду.** В місцевости Городок пов. Горлиці дісталося в ночі до саду Миколи Грибоша кількох злодіїв і почали рвати сливки. Почув це Грибош і вийшов з хати до саду, щоби сполошити злодіїв. Однак злодії відповіли револьверовими стрілами і положили господаря трупом. За бандитами глядає поліція.

— **Большевицькі судові штучки.** Льондонський тижневик „Сандей Пікторіяль“ приніс сензаційну вістку про процес Зінов'єва, Каменева і тов. Закордонні психіятри і хеміки, що уважно слідкували за ходом московського процесу, дійшли до переконання, що совітський суд довів до каяття обвинувачених при помочі спеціяльних вприснень. Такі вприснення, зладжені із скополяміни, викликують у людей пригноблення і втихомирюють божевільних при атаках фурії. Пригноблення, спричинене при помочі тих вприснень, довело до того, що підсудні не тільки признались до вини, якої допустилися, але й взяли на себе всі інші закиди, які їм поставлено. Цим пояснюється незвичайна психольоґічна загадка, чому завзяті большевицькі діячі так ревно каялися в обличчі смерти.

— **Злочинність серед американської молоді.** Як жахливо поширюється злочинність серед американської молоді, свідчить факт, що пересічний вік двацятьдвох осіб, засуджених на смерть на електричному фотелі і покищо запроторених до голосної вязниці Сінґ-Сінґ, рівнається 17 рокам, а пересічний вік осіб, засуджених на досмертну вязницю — 22 рокам.

— **Найбільше книжок виходить у Данії.** За обчисленнями, які появилися в міжнародніх статистичних видавництвах, можна ствердити, що в порівнанні з числом населення найбільше книжок видає Данія. На 10.00 мешканців припадає в Данії 8.7 нових друків. Опісля йде Латвія та Голяндія, а щойно дальше Німеччина, Анґлія і Франція. Польща стоїть на 19-му місці.

З кіна.

Кіно „Паляс“: „Малий моряк“.

Пересічна поґідна польська комедія. Трохи моря, трохи пропаґанди для нових чудових кораблів, любовні сцени до місяця, їзда автом, дансінґ, кілька сцен з аматорами чарки. Історія сватання багатої американської панни, що відвідує рідний край із своїм батьком-емігрантом. Дія йде у Ґдині. Головні ролі — Фертнер, як завсіди добрий комік, Бродневич у ролі 100-відсоткового мужчини та Дон-Жуана, дві красуні Боґда та Ґроссівна. Є кілька добрих дотепів і кілька веселих сцен „Кві про кво“.

—o—

Спорт.

КРАЄВІ СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Львівський Клюб Ситківкарів як організатор краєвих ситківкових змагань, повідомляє, що вони зачинаються дня 10. ц. м. на тоці Л. К. С. на пл. Сокола-Батька. Початок змагань у днях 10., 11. і 12. в год. 15.15, у неділю 13-го в год. 9-ій і 15-ій. До змагань зголосилися змагуни з Коломиї, Стрия, Станиславова та Львова. Льосування змагунів відбудеться дня 9. ц. м. в год. 19-ій у домівці Спортового Союзу.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

У неділю 13. ц. м. розіграє Україна товариські змагання з Гасмонеєю з приводу „Дня ЛОЗПН“. Тогож дня відбудуться з цього самого приводу змагання Чорні — Погонь лігова і Лехія — Р. К. С.

СКРУСЬ — СК ПЛЬЗНО.

В найближчу неділю грає СК Русь-Ужгород змагання за мистецтво ліги з СК Пльзно у себе дома. Тому є надія, що ужгородська 11-ка вирішить ці змагання у свою користь.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Іван Коровицький: ВІЩЕ ЗІЛЛЯ. Поезії. Львів 1936 стор. 43. 16°.

ТРИ СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІ ВИСТАВИ (Богдана Заклинського, Романа Леонтовича і Петра Марчука). — Львів, 1936. Видавництво „Світ Дитини“. Стор. 16, 8°.

Іван Марків: БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ. Комедія в 4 відслонах. Театральна Бібліотека. Р. XV., випуск 137 (III/1936). Вид. „Русалка“. Стор. 16, 8°.

R. W. Seton-Watson: DIE STELLUNG DER TSCHECHOSLOVAKEI IN EUROPA. „Orbis“-Verlag. Prag. Стор. 41, 16°.

PROBLEME DER TSCHECHOSLOVAKISCHEN REPUBLIK. **Kundgebungen des Präsidenten der Republik Dr. Edward Benesch.** „Orbis“-Verlag. Prag. Стор. 49, 16°.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, р. IX., ч. 9 за вересень 1936. — Зміст: Пять років... — з нагоди пятиліття смерти Михайла Галущинського (1 порт.). — Мирон Заклинський: Як Японія стала великодержавою? (1 мапа). — ів-: Нова австралійська людська порода. — Іван Крипякевич: Як перемогали українці в українській державі (з часів Ярослава Мудрого). — Андрій Ластовецький: Великий експериментатор (у 250-ліття смерти Отта фон Ґеріке 1 порт. і 2 обр.). — (Чер.): Кілько тепла дає Сонце Землі? — Стр.: Куряча сліпота, як наслідок недостачі вітаміну „А“ в поживі. — В. С.: Український хор Дмитра Котка (1 обр.). — Євген Малик: Куди відлітають птахи та як поводяться підчас перелету (2 мапи). — ів-: Населення Франції вимирає. — Орґанізатор Чортківщини (з приводу вісімдесятьліття сен. д-ра Антона Горбачевського — 1 порт.). — Микола Бажалук: Білотка (1 обр.). — ів-: Вавілйоновий цукор проти поганого запаху з рота. — Володимир Січинський: Про візантійське мистецтво (1 обр.). — Володимир Савченко: Українська Стаииця в Каліші (1 обр.). — (р.): Кілько жидів на світі. — Яп.: Незнаний Кавказ (3 обр.). — (С.): Як подорожують тепер через Сагару. — З. Я. Федьків: Видача злочинців або екстрадиція. — Микола Андрусяк: Наукове Товариство ім. Шевченка (його історія, завдання й теперішній стан). — (-ів-): Качалкові езоди на висоті 1.000 метрів. — Ярина Сімович: Дещо про заразливі недуги та про те, як наше тіло з ними бореться (2 обр.). — Франц Коковський: Музей „Лемківщина“ в Синоці (6 обр.). — Едвард Жарський: Канґур українських степів (1 обр.). — Василь Вериволя: Дитячі вистави у Львові (1 обр.) — Сергій Овчаренко: Тварини, що вимерли або вимирають (3 обр.). Ст. Рак: Туатара — відгук прадавніх часів (1 обр.). — В. Ковальчук: Творець американського виховання — Джон Дюй (1 обр.). — Де Атлантійський океан найглибший. — Е. Жарський: Ювілей спортових організацій. — (С): Передісторичне місто. — Бібліографія. — (Чер.): Риба що не їсть цілий день. — Нові журнали та книжки.

СІВАЧ, часопис присвячений проповіди і катехизі. Вересень 1936. Рік І., ч. І. Зміст: о. Ом. Горчинський: Проповідь на XV. Нед. п. З. св. Д. — о. Петро Дзедзик: Через обнову проповідництва до обнови християнського життя. — о. Ом. Горчинський: Проповідь на XVI. Нед. п. З. св. Д. — о. Петро Дзедзик: Цикль конференцій про Катол. Акцію. (Істор. розв. ідеї К. А.). — о. О. Годунько: Проповідь на Воздвиж. Ч. Хр. — о. П. Дз.: Катехизи на І. кл. вселюдн. шкіл. — Приклади до проповідей і катехиз. — о. П. Дз.: Чи і як стосувати методу „школи праці“ при навчанні релігії? — о. П. Дзедзик: Проповіди про суспільне питання: Христос і робітництво. — У відповідь мудрагелям і недовіркам. — Катехитична проповідь (вступна). — Рецензії. — Всячина. — Адреса „Сівача“: Львів, Обертинська 29.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Р. IX., ч. 9. за вересень 1936. Зміст: М. М-ич: 16 олімпійських днів. — Каюками на Дністрі. — Суперництво 1936. — Руханкові змагання на Олімпійських Ігрищах у Берліні. — Іван Боберський: Наша участь в Олімпійських Ігрищах. — Ус.: Спорт як самоціль. — Зі сок. життя. — З краю і світу. — Розривковий кутик.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. XVI. річник, ч. 1. (161). Львів, вересень 1936.

МІСІОНАР ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ. Річник XXXIX. ч. 9 за вересень 1936.

КАМЕНЯРІ, голос молоді, ч. 9 за вересень 1936.

RYCERZ NIEPOKALANEJ. Rok XV. Wrzesień 1936, N. 9 (177).

SYMPOSION, Przegląd piśmiennictwa świata. Lwów. Lipiec 1936. R. III., zeszyt 7 (13).

WIADOMOŚCI ROLNICZE. Wydawnictwo Lwowskiej Izby Rolniczej. Rok III., 6. września 1936. Nr. 35.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 1. i 8. września 1936. r. № 1. i 2. Tom I, rok 21.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Wrzesień 1936. № 1 i 2.

MAŁY PŁOMYCZEK. 1 m. i 2 m. Warszawa, 1. i 8. września 1936.

NASZ GŁOS, poświęcony sprawom sjonistycznego socjalizmu. Jednodniówka. Lwów, sierpień 1936.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Молодий Театр „Заграва" під арт. проводом В. Блавацького.

Заболотів:

9. IX. Гарно вшитий фрак.
10. IX. Голгота.
11. IX. Дума про Нечая.

З Заболотова театр вступить до Гвіздця.

Коломия:

Премієра „КАМОГРЯДЕШИ?" (Quo vadis ?)

19. IX. I-а частина.
20. IX. II-а частина — вперше.
21. IX. I-а частина.
22. IX. II-а частина — вдруге.
23. IX. Рожевий шлях.

З Коломиї театр іде з тою самою виставою до Делятина, Надвірної і Станиславова.

Український Нар. Театр. ім. І. Тобілевича.

Чортків:

10. IX. Циганський барон.
11. IX. Вуйко з Гваделюпи (Муж двох жінок).
12. IX. Німа теща.
13. IX. год. 8. веч. Інваліди.

Біла:

13. IX. год. 3. попол. Дівча з Маслосоюзу.

Український Національний Хор під мист. проводом Дм. Котка.

9. IX. Судова Вишня.
12. IX. Львів. Сади Театру Ріжнородностей.

З огляду на обмежену скількість місць адміністрація Хору просить вчасніше замовляти білети в „Нар. Торговлі" (Ринок 36).

Великий Театр:

Середа, 9. IX. год. 8. веч. „Всякі права застережені", виступ Мар. Машинського.

Четвер, 10. IX. год. 8. веч. опера „Кармен".

Театр Ріжнородностей:

Четвер, 10. IX. год. 8. веч. „Пані пресова".

Цирк Станевських
(вул. Пелчинська)

щодня початок вистави в год. 8.30 веч. У вівторок, середу, суботу й неділю по дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.30 вечером.

Кіна.

АПОЛЬО: „Не забудь про мене" з Вен. Джіґлі.

АТЛЯНТИК: „Рітмайстер фон Верфен".

ВАНДА: „Пекло", „Вибухова бльондинка".

ГРАЖИНА: „Після кохання" з Кепурою. „Рапсодія Балтику".

КАСІНО: „Розе-Марі" з Жан. Мекдональд.

КОПЕРНИК: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.

МАРУСЕНЬКА: „Нинішні часи" з Чарлі Чаплином.

МЕТРО: „Розсміяні очі" з Шерлі Темпль і додатки.

МІРАЖ: „Ідемо по щастя", „Тайни Параку".

МУЗА: „Петер Ібетсон".

ПАКС: „Буря над Андами".

ПАЛЯЦ: „Малий моряк".

ПАН: „Запрошення до вальса" з Лідіною Гарвей.

РАЙ: „Ех Ексцеленція бабуся".

СВІТ: „Тайна малої Шерлі".

СТИЛЕВЕ: „Біла парада" та ревія.

ТОН: „Авто ч. 99", „Руки на столі".

УТІХА: „Деревляні хрести" на осн. Доржелеса і ревія „Мельодії Львова".

ХИМЕРА: „Малий король".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

„Здовж Дунаю".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 9. вересня 1936.

Відень (506,8) 12.00 Концерт орх., 17.15 Дуети та тріо, 17.05 Балетова музика, славні увертюри, 18.45 Фр. пісні, 20.00 Симф. концерт, 21.15 Сальон. музика, **Прага** (420.2) 11.05 Концерт сальон. квартету, 17.40 Форт. ресітал, 21.00 „Торквато Тасо та пригода Арміди" словно-муз. авд. з муз. Ліста і Двожака, **Париж** (1648) 11.00 Легка музика, 17.30 Симф. орх., 20.00 Сольо на гітарі, 22.45 Танк. музика, **Білгород** (437,3) 17.20 Нар. пісні, 18.30 Сп. ресітал, 19.50 Нар. пісні, 22.20 Камер. музика, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 16.45 Орх. твори, пісні, **Мінхен** (405,4) 18.00 Музика, 22.20 Бахові твори, **Будапешт** (549,5) 22.05 Концерт подвійного вок. квартету, 13.00 Сальон. музика, 17.00 Нар. пісні, циг. орх., 18,30 Форт. ресітал, 21.00 Концерт оп. орх., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Камер. музика, 22.00 Славні марші, танки, **Рим** (420,8) 13.10 Легка музика, 20.40 Орх. концерт, 22,00 Пісоньки.

Четвер, 10. вересня 1936.

Відень (506,8) 17.30 Концерт солістів, 19.20 Військ. орх., 22.10 Розр. концерт, **Братислава** (298.8) 18.10 Пісні, 19.10 „Графиня Маріца" оп. Кальмана, **Прага** (570,2) 16.50 Сольо на альтівці, 22.30 Концерт чеського сонету, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Легка музика, 20.45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30 Нар. пісні, 17.00 Російські романи, **Берлін** (356,7) 10.00 Нар. пісоньки, 14.14 Легка музика, 16.30 Вок. авд., **Мінхен** (405,4) 10.00 Нар. пісоньки, 12.00 Розр. концерт, 19.30 Музика, **Будапешт** (549,5) 17.30 Циг. орхестра, 19.00 Спів, 71.40 Форт. ресітал, **Мілано** (368.6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Вок. концерт, 20.40 „Ун уомо пачіфіко" ком. Джакетія, **Рим** (420,8) 17.15 Камер. концерт; пісні відсп. Марія Лябія. 20.45 „Паяци" оп. Леонкавалли.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 9. вересня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 7.50 Музика з гр. пл., 7.30 Програма на сьогодні, 7.35 Трохи інформ., 7.40 Музика з гр. пл.; 8.00 Авд. для шкіл, 11.30 Для шкіл: „Хочеш виглядати як страхопуд, вилий воду, викинь мидо", 11.57 Сигнал часу, 12.03 Осінний сезон львівського спорту, 12.14 Полудневий денник, 12.23 Хвилина Глазунова; гр. пл., 13.10 Домашне господарство, 14.30 Концерт бажань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 „Незвичайні пригоди Андруся та Федька" авд. для дітей. 16.15 Концерт орх., 17.10 Техн. скринька, 17.25 Сонати з гр. пл., 17.50 Анекдоти з Бетовеного життя, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Спів, Ірина Цивінська сопр. у супр. форт., 18.25 На маргінесі одного листа, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт., 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Розр. концерт, орх., скрипка, спів, 20.30 Із мандрівок по провінції, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Камер. концерт тріо, 22.10, 12.18, 22.20 Спортові вістки, 22.25 „Рікі-тікі-Таві" фраґм. із „Книжки джунглів" Кіплінга з музикою, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вісти, 23.00 Закінчення авдиції.

Четвер, 10. вересня 1936.

6.30 Ранішня авд., 6.50 Музика з гр пл., 7.20 Ранішній денник, 7.30 Програма на сьогодні, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сергій Прокофієв; Клясична симфонія, гр. пл., 13.10 Домашне господарство, 14.30 Під знаком танку, гр. пл., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Популярний концерт, 16.44 Військова суспільність, 17.00 Концерт солістів, Лучай спів, 17.00 „Людина готова на все", фейл., 18.00 Сільва рерум, 18.05 „Замостя, місто св. Томи", 18.15 Пісні Невядомського з гр. пл. 18.35 Програма на завтра, 18.40 Реклям. концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Концерт. нар. капелі, спів, 20.00 Театр Уяви: „Казки для дорослих" Л. Ридля, Й. Вітліна, 20.30 Техн. скринька, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Пісні в супр. форт., 21.25 Моцарт: Квартет ц-дур, 22.00 Спортові вістки, 22.15 Легка і танк. музика, 28.00 Закінчення програми.

БІРЖА.

Девізи і валюти.

Бельгія 89.5—90.03—89.67, Берлін 213.98—212.92, Копенгаген 119.50—119.21, Голяндія 360.80—361.52—360.08, Льондон 26.77—26.84—26.70, Ню Йорк 531 і 1/4 — 5.32 і пів — 5.30, Ню Йорк кабель 5.31.50—5.32.75 — 5.30.25, Осльо 134.50—134.83—134.17, Париж 34.98.50—35.05.50—34.91.50, Прага 21.96—21.92, Стокгольм 138.05—138.38—137.72, Швайцарія 173.20.

Акції.

Банк Польський 97.25—97.50.

Папери.

6 дол. 60.75, 4 дол. 46, 7 прц. стаб. 50—51.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 48—50, 4 прц. Л. З. Бк Г. 38.50—40. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 41—44, 4 прц. ТКЗ. 38.50—40, 4 і пів прц. ТКЗ. 40—42, 4 і пів прц. БГК. 62.50—65, 4 прц. БГК. 61.50—65.

Доларівка 45.50—47.50, 3 інвест. 1. ем. 61—64, 2. ем. 62—65.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Лен	34,00—35.00
Ріпак зим.	39.00—40.00
Ріпак літн.	35.00—36.00
Кмін	85.00—90.00
Мак синій	65.00—70.06
Мак сивий	55.00—60.00
Висівки житні	7.75—8.00

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 8 вересня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок.
1 без опакування . . . . . . 2.05 зол
кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням 2.10 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням 2.15 „
1 л. молока . . . . 0.12 „
1 к. яєць . . . . 2.50—2.55 „

Тенденція на масло, молоко слаба, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 8. IX. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Курята І. кл. щойно від 0.80 кг. вгору 0.85 „
Кури без остріг І. кл. щойно від 170 кг. вгору 1.05 „
Качки молоді, товщеві І. кл. щойно від 1.60 кг. вгору 0.85 „

Ціни денні.

Приймає птицю тільки першої кляси Гірших сортів рішуче не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замісць квітів на домовину Евгена Перфецького зложили товариші покійного з о. Краєвого Відділу 26 зол. на Філію Краєвого Товариства опіки над молодю у Львові.

На Укр. Город зложив проф. Царевич, Тарнів 10.— зол.

Подяка.

Прибиті важким горем з причини невідійної смерти найдорожчого мужа, батька, бл. п. **Евгена Перфецького**, складаємо нашу якнайсердечнішу подяку дорогим Панству Дир. Ю. Савчакам, Дир. Барвінським, Н. Гладиловичам, Д-рові Н. Ніжанковському і лікарям Д-рові Цимбалістому і Д-рові Коржинському за стільки серця, жертвенної опіки і моральної потіхи, з якими поспішили нам у найтяжчих хвилинах недуги незабутнього Покійника. Складаємо теж якнайщирішу подяку Впр. о. Пралатові Л. Куницькому за ласкавий провід у похоронах і зворушливу промову над гробом, Впр. оо. Канонікам Д-рові В. Лабі, Ю. Дзеровичеві, Д. Лопатинському, Д. Свдовському, І. Туркевичеві та Впр. оо. Д-рові Г. Костельникові, Й. Кишакевичеві, А. Бучацькому, П. Горішкевичеві, П. Хоминові і П. Козицькому за ласкаву участь у похоронних обрядах. Всч. о. Д. Семчишинові за ласкаву відправу Панахиди, заупокійної Служби Божої і участь у похоронах, як теж оо. Й. Ніжникевичеві і В. Жолкевичеві за ласкаву відправу Панахиди.

Дальше дякуємо якнайсердечніше Вп. ПП. Радникові Д-рові І. Копачеві, Дир. В. Барвінському і учневі Покійного Р. Согорові за горячі прощальні слова над домовиною, а Вищому Муз. Товариству ім. Лисенка за звеличання похоронного обряду участю хору П. Радн. Купчинського.

Вкінці дякуємо від щирого серця так згаданому Інститутові ім. Лисенка, як його Учительському Зборові і учениками та Союзові Укр. Професійних Музик і всім українським товариствам та особам, які безлічю виявів сердечного співчуття і своєю участю у похоронах старалися потішити нас у нашім нестерпнім, тяжкім горю.

Марія, Богдан, Лев — жінка і сини. Володимир і Роман Перфецькі — брати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.